

13

Stemmingen Verantwoorde groei van de melkveehouderij

Aan de orde zijn de **stemmingen** in verband met het wetsvoorstel **Regels ten behoeve van een verantwoorde groei van de melkveehouderij (Wet verantwoorde groei melkveehouderij) (33979)**.

(Zie vergadering van 13 november 2014.)

De voorzitter:

Het amendement-Dijkgraaf/Graus (stuk nr. 9) is ingetrokken.

Ik stel vast dat daarmee wordt ingestemd.

In stemming komt het amendement-Ouwehand/Thieme (stuk nr. 30, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van GroenLinks en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit amendement de overige op stuk nr. 30 voorkomende amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het tweede nader gewijzigde amendement-Dik-Faber c.s. (stuk nr. 65, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, het CDA, de ChristenUnie, de SGP, 50PLUS en Klein voor dit tweede nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit tweede nader gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 65 voorkomende tweede nader gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Geurts (stuk nr. 63, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de ChristenUnie, de SGP, 50PLUS en Klein voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 63 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het nader gewijzigde amendement-Smaling/Schouw (stuk nr. 55, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, de PvdD en de SP voor dit nader gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit nader gewijzigde amendement de overige op stuk nr. 55 voorkomende nader gewijzigde amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Smaling c.s. (stuk nr. 62, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van D66, GroenLinks, de PvdD en de SP voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement de overige op stuk nr. 62 voorkomende gewijzigde amendementen als verworpen kunnen worden beschouwd.

In stemming komt het amendement-Dik-Faber (stuk nr. 16).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de ChristenUnie, 50PLUS en de PvdD voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De voorzitter:

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van een stemverklaring vooraf.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter. Wij stemmen op dit moment over een uitbreiding van de melkveestapel. De melkvee-industrie kent veel problemen. Het meest fundamentele is moreel van aard, namelijk dat wij een jonge koe drachtig maken en een kalf laten werpen, waarna wij het jong dat zij zou willen zogen en dat op zijn beurt zijn moeder nodig heeft, bij haar weghalen zodat de melk naar de supermarkt kan. Dat is systematische wreedheid tegen weerloze dieren. Het debat daarover wordt nog niet gevoerd, want dit is taboe. De Kamer wil het wel hebben over de meer geaccepteerde dierenwelzijnsproblemen: weidegang en pootproblemen. Daarover spreken wij met elkaar af dat wij ambities hebben om het welzijn van dieren te verbeteren. Mijn vraag is wel wat die ambities waard zijn, als zojuist moties die vragen om een aanpak die parallel zou moeten gaan met een eventuele groei van de veestapel, zijn verworpen. Als er 100.000 koeien bij komen en je weet dat 80% van de koeien last heeft van pootproblemen, dan komen er 80.000 welzijnsproblemen bij.

Alleen al om die reden zou je dit wetsvoorstel dus niet moeten kunnen aannemen. Maar ook zojuist ingediende en in stemming gebrachte amendementen over grondgebondenheid, weidegang en enige inperking van de groei, zijn verworpen. Dan staan we dus voor een keuze. In deze tijden van vogelgriep, waarin iedereen zich realiseert dat Nederland als meest veedichte land ter wereld geen verdere ...

De voorzitter:

Mevrouw Ouwehand, u moet zich echt beperken tot het verklaren van uw stem over deze wet en niet oproepen tot een debat over andere onderwerpen, of uitdagen.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter, als u goed luistert, hoort u dat de Partij voor de Dieren zegt dat alleen al vanwege de dierenwelzijnsambities – die niet gesteund worden, getuige de stemmingen zojuist in de Kamer – een verdere groei van de melkveestapel onwenselijk is.

Daar komt bij, voorzitter, en dan rond ik af, dat in tijden van vogelgriep, waarin iedereen snapt dat een land dat het meest veedicht is ter wereld een verdere groei van de vee-stapel ...

De voorzitter:

Mevrouw Ouwehand, uw eerste deel was goed. Dat ging over deze wet. Maar u breidt uit naar andere zaken. Daar moet u zeker over spreken in deze Kamer, maar niet tijdens een stemverklaring. Ik dank u wel!

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Het lijkt me goed als u even luistert, want dit gaat over de hoofdelijke stemming die ik aanvraag. Ik wil dat verklaren.

De voorzitter:

Nee. Ik heb goed geluisterd. Ik heb u gevraagd, zich te beperken tot de melkveehouderij. Dat wist u duidelijk. U bent toch gaan uitbreiden naar vogelgriep. U doet het nu opnieuw. Ik denk dat u uw stem daarmee voldoende verklaard hebt. Als u nog iets wilt zeggen over het amendement, sta ik dat toe, maar niet over andere dierziekten. Die komen bij andere wetten aan de orde.

Mevrouw Ouwehand (PvdD):

Voorzitter, ik denk u het niet helemaal begrijpt. Ik wil graag uitleggen waarom ik hoofdelijk wil stemmen over het amendement. Ik heb goed gehoord dat u mij die kans geeft. Wij vragen een hoofdelijke stemming aan over het volgende amendement, omdat dat de enige manier is om de melkveestapel te houden zoals die is en niet te laten groeien. Ons lijkt dat in tijden van diercrises meer dan de moeite waard om hoofdelijk over te stemmen.

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Ouwehand. Ik had heel goed begrepen waar het over ging.

We gaan hoofdelijk stemmen over het amendement-Ouwehand/Thieme op nr. 8.

In stemming komt het amendement-Ouwehand/Thieme (stuk nr. 8).

Vóór stemmen de leden: Jasper van Dijk, Ellemeet, Gesthuizen, Karabulut, Klaver, Kooiman, Leijten, Merkies, Van Nispen, Van Ojik, Ouwehand, Van Raak, Roemer, Siderius, Smaling, Thieme, Van Tongeren, Ulenbelt, Bashir en Van Bommel.

Tegen stemmen de leden: De Caluwé, Cegerek, Van Dam, Van Dekken, Tony van Dijck, Dijkgraaf, Dijkhoff, Pia Dijkstra, Remco Dijkstra, Dik-Faber, Dijkers, Duisenberg, Elias, Fokke, Fritsma, Geurts, De Graaf, Graus, Groot, Günal-Gezer, Hachchi, Van Haersma Buma, Harbers, Rudmer Heerema, Pieter Heerma, Helder, Van Helvert, Hoogland, Jacobi, Jadanansing, Keijzer, Kerstens, Van Klaveren, Klein, Klever, Knops, Koolmees, Krol, Kuiken, Kuzu, Van Laar, Leegte, Leenders, De Liefde, Van der Linde, Lodders, Lucas, Madlener, Maij, Marcouch, Van Meenen, Van Miltenburg, Mohandis, Monasch, Moors, Agnes Mulder, Anne Mulder, Neppéus, Nijboer, Omtzigt, Oosenbrug, Van Oosten, Oskam, Öztürk, Pechtold, Potters, Rebel, Recourt, Rog, De Roon, De Rouwe, Rutte, Samsom, Schouten, Schouw, Schut-Welkzijn, Segers, Servaes, Slob, Van der Staaij, Van der Steur, Straus, Tanamal, Taverne, Tellegen, Van Toorenborg, Van Veen, Van Veldhoven, Veldman, Verheijen, Verhoeven, Vermeij, Visser, Van Vliet, Voordewind, Mei Li Vos, Albert de Vries, Aukje de Vries, Vuijk, Van Weyenberg, Van Wijngaarden, Wilders, Wolbert, Van 't Wout, Ypma, Yücel, Ziengs, Zijlstra, Arib, Van Ark, Azmani, Beertema, Berckmoes-Duindam, Bergkamp, Berndsen-Jansen, Bisschop, De Boer, Bontes, Bosma, Bosman, Bouwmeester, Ten Broeke, Bruins Slot en Van der Burg.

De voorzitter:

Ik constateer dat dit amendement met 20 tegen 124 stemmen is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Smaling c.s. (stuk nr. 57, I).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

Ik stel vast dat door de verwerping van dit gewijzigde amendement het andere op stuk nr. 57 voorkomende gewijzigde amendement als verworpen kan worden beschouwd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Dijkers c.s. (stuk nr. 60).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van het CDA, de ChristenUnie, de SGP, 50PLUS, Klein, D66, GroenLinks, de PvdA, de Groep Kuzu/Öztürk, de PvdD en de SP voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd

en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

Aan de aanwezige leden van de fractie van de VVD wordt aantekening verleend dat zij geacht wensen te worden tegen het in artikel 1, onderdeel D, opgenomen vijfde en zesde lid van artikel 21 te hebben gestemd.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Smaling c.s. (stuk nr. 56).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, 50PLUS, D66, GroenLinks, de PvdD en de SP voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het amendement-Geurts (stuk nr. 20).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren, de SGP, 50PLUS en Klein voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

In stemming komt het gewijzigde amendement-Geurts c.s. (stuk nr. 59).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Van Vliet, 50PLUS, Klein, D66, de PvdA, de Groep Kuzu/Öztürk en de SP voor dit gewijzigde amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.

In stemming komt het amendement-Ouwehand/Thieme (stuk nr. 29).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van 50PLUS, GroenLinks, de PvdD en de SP voor dit amendement hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is verworpen.

De voorzitter:

Ik geef gelegenheid tot het afleggen van stemverklaringen vooraf.

De heer Smaling (SP):

Voorzitter. Soms ben je voor een wetsvoorstel, soms ben je tegen. Soms word je daar heel blij van, soms chagrijnig, soms heel chagrijnig. Meestal richt zich dat op de inhoud. Het probleem van de wet waar we vandaag over stemmen, is dat die inhoud volkomen onduidelijk is. Aanvankelijk leek het erop dat de melkveehouderij behoorlijk kon doorgroeien, maar een paar dagen voor de wetsbehandeling

kregen wij een nota van wijziging, waaruit bleek dat de kern van de wet nog per AMvB geregeld moet worden. Dat moet dus nog gebeuren. Daarmee stemmen wij vandaag over iets waarvan wij geen idee hebben hoe het zal uitpakken. Uit het oogpunt van zorgvuldigheid van wetgeving moet ik helaas zeggen dat mijn fractie daar niet aan mee wenst te werken. Het is werkelijk een aanfluiting, ook uit het standpunt van de zuivelsector en van al die mensen die de koe en het weiland bij het goede imago van Nederland vinden horen. Ik wens mijn collega's aan de overkant veel wijsheid.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Voorzitter. Vandaag komt er een einde aan de behandeling van de Melkveewet in deze Kamer. De ChristenUnie is teleurgesteld over het resultaat waar wij zo over gaan stemmen, maar ook over het proces dat ons tot hier geleid heeft. Wij stemmen zo meteen over een lege wet. Mijn fractie had graag gezien dat we nu al een bepaalde mate van grondgebondenheid in de wet hadden geborgd en dat er veel meer ruimte was gekomen voor regionale kringlopen. Grondgebondenheid gaan we nu per AMvB regelen. Dit vindt mijn fractie zeer onbevredigend. Bovendien laat het melkveehouders langer in onzekerheid. De ChristenUnie wil de boeren echter niet de dupe laten zijn van geruzie in de coalitie door de derogatie op het spel te zetten, een derogatie die van belang is voor de gehele landbouwsector.

De voorzitter:

Mevrouw Dik-Faber, ook u moet ik verzoeken om uw oordeel in de stemverklaring te laten gaan over de inhoud van de wet.

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Dat ga ik doen. Mijn fractie wil de derogatie niet op het spel zetten, een derogatie die van belang is voor de gehele landbouwsector, niet alleen voor de melkveesector. Daarom zal mijn fractie, de ChristenUnie, toch voor deze wet stemmen.

Er is rumoer in de zaal.

De heer Schouw (D66):

Mevrouw de voorzitter. De fractie van D66 zal tegen deze wet stemmen. De belangrijkste reden is — ik vind het een leuke animositeit, maar er zit toch een serieuze aanleiding bij — het feit dat dit een leeg wetsvoorstel is. De politieke keuze die gemaakt moet worden om de koeienstapel te beteugelen, is met dit lege wetsvoorstel bij de Eerste Kamer gelegd, zo zeg ik ook tegen de heer Zijlstra, want die gaat er dadelijk wél over. De Eerste Kamer gaat een politieke keuze maken. Mijn fractie vindt dat vanuit twee overwegingen fout. Het eerste punt is kwaliteit van wetgeving. Als je hier een wet behandelt, moet het een volle wet zijn en moet je weten waar het over gaat. Dat weten we nu niet. Het tweede punt is de positie van de Tweede Kamer ten opzichte van de Eerste Kamer. Politieke besluiten horen hier, in de Tweede Kamer, genomen te worden en niet doorgeschoven te worden naar de Eerste Kamer.

In stemming komt het wetsvoorstel, zoals op onderdelen gewijzigd door de aanneming van het gewijzigde amendement-Dijkers c.s. (stuk nr. 60) en het gewijzigde amendement-Geurts c.s. (stuk nr. 59).

De voorzitter:

Ik constateer dat de aanwezige leden van de fracties van de PVV, het CDA, de Groep Bontes/Van Klaveren, de ChristenUnie, de SGP, de VVD, Van Vliet, Klein, de PvdA en de Groep Kuzu/Öztürk voor dit wetsvoorstel hebben gestemd en de aanwezige leden van de overige fracties ertegen, zodat het is aangenomen.